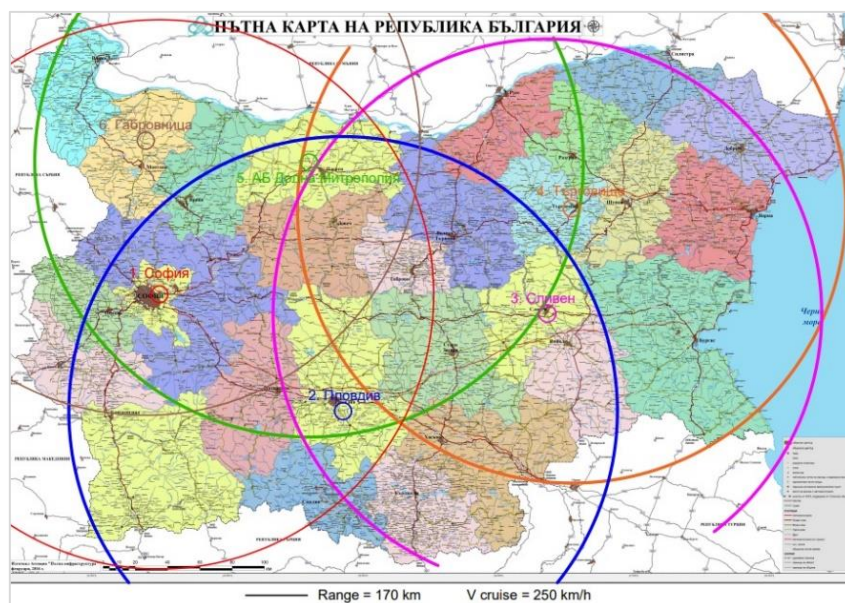

Подробна информация за системата за спешна медицинска помощ по въздуха

На 1 февруари в София кацна първият хеликоптер за спешна медицинска помощ в България. След реализирането на цялостната система (HEMS) българските граждани ще имат достъп до съвременна и квалифицирана медицинска помощ в рамките на т. нар. златен час и транспорт на пациенти и пострадали от и до всяка точка от страната. Ще има възможност и за транспортиране на пациенти от едно медицинско заведение до друго. Ще доставя оборудване, кръв, органи, лекарства.

Предстои регистрирането на оператора за спешна медицинска помощ по въздуха (България Хели Мед Сървиз ЕАД), а хеликоптерът следва да премине всички процедури по регистрация, които се очаква да приключат в рамките на един месец. През първата година той ще лети само в светлата част на денонощието.

- По договора с италианската фирма Leonardo S.p.A в България ще бъдат доставени общо 6 хеликоптера до 2026 г. Те са оборудвани с последно поколение навигация и авионика, съвместими с изградените и действащи комуникационни системи в страната.
- Хеликоптерът не може да бъде използван за издирвателни планински дейности, но може да транспортира пострадали при инциденти в планината, ако метеорологичните условия позволяват и ако има подходящо място за кацане.
- Системата ще помогне за намаляване на броя на загиналите при пътни инциденти, трудови злополуки, специфични заболявания, изискващи спешна медицинска помощ в рамките на златния час. Ще достига до отдалечени места в страната, които в момента не са достъпни за наземните екипи на спешната помощ.
- До края на 2026 година е планирано България да разполага с 6 хеликоптера в 6 напълно оборудвани бази за спешна медицинска помощ. Те ще бъдат разположени така, че да покриват цялата страна и да позволяват обслужване в т.нар. златен час при спешни състояния, възникнали в радиус от 170 км. от съответната база. Обхватът на шестте бази се застъпва, което ще осигури пълна свързаност във всяко кътче на страната, когато пристигнат всички хеликоптери.
- След подаване на сигнал за инцидент към 112, той се предава към съответния Център за спешна медицинска помощ. След извършване на медицински триаж се взема решение за искане на медицински транспорт по въздуха.
- Разходите за въздушната помощ, както и за всяка спешна медицинска помощ, се поемат от държавата - за всички пациенти.

Финансиране:

Първият български хеликоптер за спешна медицинска помощ по въздуха струва 18 355 015,16 без ДДС. Финансирането е осигурено с европейски средства - по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г.

Свързаност:

Центърът за спешна медицинска помощ по въздуха (ЦСМПВ) се състои от три основни структури – Координационна централа, Административно-стопанския сектор и Регионални бази за оказване на спешна медицинска помощ по въздуха – 6 бр. на територията на цялата страна в съответните оперативни бази.

Бази:

1. София - летище София
2. Пловдив - летище Пловдив
3. Сливен - летище Бършен
4. Търговище - летище с. Буховци
5. Долна Митрополия – ВВВУ „Георги Бенковски“
6. Монтана, с. Габровница – летище Габровница

Тази година предстои да бъде напълно оборудвана и втората база - в гр. Долна Митрополия, вкл. с хеликоптер и екипи. Очаква се третата база - в Сливен, също да е готова до края на годината, когато очакваме и третия хеликоптер.

Екипи:

Към настоящия момент по договора за доставка на 6-те хеликоптера в завода на производителя в Италия са обучени шестима пилоти и четирима инженери. В периода 29 януари 2024 г. до 2 февруари се провежда обучение и на медицинските екипи, които ще оказват спешна медицинска помощ по въздух на първия хеликоптер.

Медицинските екипи за база София са 6, като всеки екип е с 1 лекар и 1 медицинска сестра. До края на проекта и с оглед на преминаване на денонощен режим на работа, всяка от шестте бази следва да разполага с по 6 медицински екипа.

Вертолетни площадки:

Правителството одобри разходите за изграждане на болнични вертолетни летища в държавни лечебни заведения с над 50 на сто държавно участие в капитала. Към настоящия момент тече процедура по проучване на терените за изграждането им.

	Лечебно заведение	Град
1	УМБАЛ „БУРГАС“ АД	БУРГАС
2	УМБАЛ „Д-Р ГЕОРГИ СТРАНСКИ“ ЕАД	ПЛЕВЕН
3	УМБАЛ „СВЕТИ ГЕОРГИ“ ЕАД	ПЛОВДИВ
4	УМБАЛ „ПЛОВДИВ“ АД	ПЛОВДИВ
5	УМБАЛ „ПРОФ. Д-Р СТОЯН КИРКОВИЧ“ АД	СТАРА ЗАГОРА
6	УМБАЛ „КАНЕВ“ АД	РУСЕ
7	УМБАЛ „ЛОЗЕНЕЦ“ ЕАД	СОФИЯ
8	УМБАЛ „СВЕТА АННА“ – СОФИЯ АД	СОФИЯ
9	УМБАЛ „ПРОФ. Д-Р АЛЕКСАНДЪР ЧИРКОВ“ ЕАД	СОФИЯ
10	УМБАЛ „Д-Р ИВАН СЕЛИМИНСКИ“ АД	СЛИВЕН
11	УМБАЛ „Д-Р СТЕФАН ЧЕРКЕЗОВ“ АД	ВЕЛИКО ТЪРНОВО
12	УМБАЛ „ДОБРИЧ“ АД	ДОБРИЧ

13	МБАЛ „Д-Р АТАНАС ДАФОВСКИ” АД	КЪРДЖАЛИ
14	МБАЛ „Д-Р СТАМЕН ИЛИЕВ” АД	МОНТАНА
15	МБАЛ „ПАЗАРДЖИК“ АД	ПАЗАРДЖИК
16	МБАЛ "Д-Р БРАТАН ШУКЕРОВ" АД	СМОЛЯН
17	МБАЛ „ХАСКОВО“ АД	ХАСКОВО
18	МБАЛ "СВЕТА ПЕТКА" АД	ВИДИН
19	МБАЛ „СИЛИСТРА“ АД	СИЛИСТРА
20	МБАЛ „ШУМЕН“	ШУМЕН

От които вече лицензирани са:

1. МБАЛ „Унихоспитал“ - Панагюрище
2. УМБАЛ „Света Марина“ - Варна
3. УМБАЛ „Света Анна“ – София

Изградени, в процес на лицензиране:

4. УМБАЛ „Лозенец“ ЕАД
5. МБАЛ „Проф. д-р Александър Чирков” ЕАД / „Света Екатерина“/
6. УМБАЛ „Св. Георги“ ЕАД, гр. Пловдив

Предстои през следващата седмица (5-9 февруари) да бъдат връчени документите на УМБАЛ „Света Екатерина“ и УМБАЛ „Лозенец“, с което в София вече ще има 3 лицензирани болнични вертолетни летища.

Очаква се до няколко дни да бъдат довършени административните процедури и да бъдат подадени документите в ГД „Гражданска въздухоплавателна администрация“ (ГВА) за площадките в още три болници (УМБАЛ „Свети Георги“ – Пловдив, УМБАЛ „Канев“ – Русе, МОБАЛ „Д-р Стефан Черкезов“ – Велико Търново), както и за площадката на тунел „Железница“.

За още 4 болници има одобрено аеронавигационно проучване и тече работа по проектиране. По останалите болнични вертолетни летища продължава работата по изготвяне на аеронавигационно обследване и проектната документация.

Ще се ползва ли хеликоптерът за планинско спасяване?

Два от шестте хеликоптера, които вече са договорени, ще имат лебедка за спасяване на хора в трудно достъпни терени, но тук трябва много ясно да направим някои разграничения:

- Спешната медицинска помощ не е спасяване на пострадали в планината - Планинското спасяване е към Червения кръст, а не към Спешната помощ
- Човек, който е изкълчил крака си, например, не подлежи на спешна медицинска помощ, но ако някой кърви в планината - това е спешен случай
- Добрата новина е, че пътят е проправен. Кабинетът намери финансиране за покритие на цялата страна - голям и сложен проект, който осигурява бази, екипи, оборудване и свързаност, за да може да работи безупречно една цялостна система.
- Всички хора в България - независимо дали са наши граждани или са чужденци, имат право на спешна медицинска помощ. Тя се осигурява от държавата. Планинското спасяване обаче е регулирано по друг начин. Навсякъде в Европа то се полага със застраховка.
- Хората, които са любители на екстремните изживявания, също имат нужда от качествена услуга по спасяване и не е справедливо да са критикувани за това, че

я искат. Напротив - осигурявайки сега основата на система за въздушна помощ в България, вече има реален шанс да се осигури финансиране и условия и за нейното надграждане.

- Екипите на спешна помощ се състоят от медици, обучени да оказват спешна медицинска помощ. Спасителните операции изискват друг тип специалисти, преминали през друг тип обучение.

Защо в началото хеликоптерът ще се ползва само за транспортиране на органи и на пациенти от една до друга болница?

Въздушната спешна помощ може да бъде изключително екстремна и опасна задача - освен техниката, огромна роля има и човешкият фактор. Рискове и трудности има дори при кацане в градска и полева среда. Нашите пилоти, които са отлични летци, тепърва ще стават все по-добри, но това са нови умения и е нереалистично да се очаква, че днес имаме хеликоптер и от утре с него вече ще можем да изпълним всички трудни задачи, за които в Европа се готвят и надграждат от десетилетия.

След натрупване на достатъчно летателни часове, кацания и излитания, пилотите на HELMS ще са напълно уверени да изпълнят и по-трудни мисии. Тогава ще имаме и напредък с базите, още хеликоптери и всичко необходимо, за да продължим да надграждаме.

Всички сме нетърпеливи да видим първите успехи, спасени животи. Първият хеликоптер вече е тук, въпрос на време е това да се случи. Нека дадем на екипите време и спокойствие да задвижат цялата машина и да се радваме този голям успех за България.

